

Dr. Taylan BARIN

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Anayasa Hukuku Anabilim Dalı Öğretim Üyesi

Anayasa Mahkemesi Raportörü
Anayasa Yargısı Araştırmaları Merkezi Koordinatörü

**CUMHURBAŞKANLIĞI
KARARNAMELERİNİN HUKUKİ
REJİMİ VE ANAYASALLIK
DENETİMİ**

İçindekiler

ÖNSÖZ.....	VII
İÇİNDEKİLER.....	XI
GİRİŞ	1
1961 Anayasası ve Yürütme Organına Kanun Gücünde Kural Koyma Yetkisi Verilmesi.....	3
1982 Anayasası'nda KHK Düzenlemesi.....	11
2012 Tarihli Ak Parti Anayasa Önerisinde “Başkanlık Kararnamesi”.....	14
2017 Anayasa Değişikliğinin Gelişimi	21

Birinci Bölüm

CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİNİN HUKUK DÜZENİNDEKİ KONUMU

GENEL OLARAK.....	29
I. CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMELERİNİN NORMLAR HİYERARŞİSİNDEKİ YERİ	31
II. CUMHURBAŞKANI KARARNAMESİNİN MAHFUZ DÜZENLEME ALANI MESELESİ	34
A. 2017 Değişikliği Öncesi Durum ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi	35
B. 2017 Değişikliği Süreci ve Sonrasında Mahfuz Alana İlişkin Tasarruflar	38
1. Anayasa Değişikliğinin Gereçesi ve Yasama Süreci	38
2. Anayasa Değişikliği Sürecindeki Uygulama	39
3. Anayasa Değişikliği Yürürlüğe Girdikten Sonraki Uygulama	43
C. Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Mahfuz Düzenleme Alanı Tartışmaları.....	46

1. Cumhurbaşkanlığı Kararname ile Düzenlenir Şeklinde Belirtilen Dört Alanın Kararnamelerin Mahfuz Düzenleme Alanını Oluşturduğu Görüşü..... 48
2. Cumhurbaşkanlığı Kararname ile Düzenlenir Şeklinde Belirtilen Dört Alanın Kararnamelerin Mahfuz Düzenleme Alanını Oluşturmadığı Görüşü 53
3. Cumhurbaşkanlığı Kararname ile Düzenlenir Şeklinde Belirtilen Dört Alanın Kararnamelerin Mahfuz Düzenleme Alanı Oluşturduğuna Dair Görüşümüz60
  - a) Anayasa'nın Tarihsel Yorumu Bağlamında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Mahfuz Düzenleme Yetkisi.....62
  - b) Anayasa Metninin Genel Yorumundan Çıkan Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Mahfuz Düzenleme Yetkisi..... 69

İkinci Bölüm

CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMELERİNİN HUKUKİ REJİMİ

- I. OLAĞAN DÖNEM CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ.....73
  - Genel Olarak.....73
  - A. Konu Unsuru 79
    1. Genel Kural: Yürütme Yetkisine İlişkin Konular 79
    2. Genel Kuraldan Doğan Sınırlar 85
    3. Temel Haklar ve Ödevlere İlişkin Sınır 89
    4. Anayasa'da Münhasıran Kanunla Düzenlenecek Olan Konular Sınırı.....93
    5. Kanunda Açıkça Düzenlenen Konular Sınırı 113
  - B. Kanun ile Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Aynı Konuyu Düzenlemesi Halinde Kanun Hükümlerinin Uygulanması.....118

1. Aynı Konuda Kanunun Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinden Önce Çıkmış Olması.....	118
2. Aynı Konuda Kanunun Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinden Sonra Çıkmış Olması.....	122
a) TBMM'nin Aynı Konuda Kanun Çıkarması Durumunda Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin “Hükümsüz”lük Sorunu.....	122
b) Cumhurbaşkanının Kanunları Geri Göndermesi (Güçleştirici Veto).....	127
3. Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin Kanunla Çatışması Durumunda Uygulamada Ortaya Çıkabilecek Güçlükler...	131
C. Özel Olarak Cumhurbaşkanlığı Kararnameleri Düzenleneceği Belirtilen Konular.....	137
1. Anayasa m. 104/9: “Üst Kademe Kamu Yöneticilerinin Atanmalarına İlişkin Usul ve Esaslar”.....	139
2. Anayasa m. 106/son: “Bakanlıkların Kurulması, Kaldırılması, Görevleri ve Yetkileri, Teşkilat Yapısı ile Merkez ve Taşra Teşkilatlarının Kurulması”.....	147
a) Bakanlıkların Kurulması ve Kaldırılması	148
b) Bakanlıkların Görev ve Yetkileri	151
c) Bakanlıkların Teşkilat Yapısı ile Merkez ve Taşra Teşkilatlarının Kurulması.....	160
3. Anayasa m. 108/4: “Devlet Denetleme Kurulunun işleyişi, üyelerinin görev süresi ve diğer özlük işleri”	163
4. Anayasa m. 118/6: “Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin Teşkilatı ve Görevleri”	166
II. OLAĞANÜSTÜ HÂL CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMESİ.....	168
Genel Olarak.....	168
A. Olağanüstü Hâl Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Unsurları.....	171
1. Yetki.....	171
2. Sebep	171
3. Konu	171

4. Süre	173
5. Yer.....	173
B. Olağanüstü Hâl Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Kanun Hükmünde Olması.....	174

Üçüncü Bölüm
CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMELERİNİN
ANAYASALLIK DENETİMİ

GENEL OLARAK.....	177
I. OLAĞAN DÖNEM CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMELERİNİN ANAYASALLIK DENETİMİ	182
A. Soyut Norm Denetimi (İptal Davası).....	183
1. Dava Açma Yetkisi ve Süresi	183
2. Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin Denetiminde Usûl..	187
a) Konu Bakımından Uygulanacak Dört Aşamalı Test	187
b) İçerik Bakımından Anayasa'ya Uygunluk Denetimi	202
B. Somut Norm Denetimi (İtiraz Yolu).....	205
1. Davada Uygulanacak Kural Sorunu.....	208
2. Cumhurbaşkanlığı Kararnamelerinin On Yıl Yasağına Tabi Olup Olmadığı Sorunu	212
II. OLAĞANÜSTÜ HÂL CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMELERİNİN ANAYASALLIK DENETİMİ	213
A. Siyasi Denetim	214
B. Yargısal Denetim	217
SONUÇ	219
KAYNAKÇA	229
EK: CUMHURBAŞKANLIĞI KARARNAMELERİ VE İPTAL DAVASI DURUMU.....	247